

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія релігії

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціологія/ Sociology»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20__/20__
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Аза Л.О.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(місяць, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(місяць, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

Розробник:

Аза Л.О., д-р соціол. наук, професор кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин

 (Куценко О.Д.)

Протокол № 16 від « 20 » 08 2020р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол № 1 від 28.08.2020 р.

Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г.

1. Мета дисципліни – сформувати знання про предмет, понятійний апарат, основні теоретичні напрями соціологічного дослідження релігійних процесів і явищ; розглянути проблеми сучасного стану релігійності в Україні.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати специфіку соціологічного підходу до вивчення релігійності.*
2. *Вміти застосовувати для аналізу знання з соціологічної теорії, етносоціологічної проблематики та теорії соціальних змін.*
3. *Володіти навичками роботи з науковою літературою, підготовки наукових текстів і ведення наукової дискусії.*

3. Анотація навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна відноситься до переліку вибіркового блоку I «Соціологія соціальних проблем» і спрямована на ознайомлення студентів з релігійними процесами і явищами в сучасному українському суспільстві. Особлива увага приділяється аналізу проблем сучасного стану релігії та релігійності в Україні. Отримані знання в подальшому можуть бути використані як для теоретичних, так і прикладних досліджень реального стану релігійної ситуації, критичного осмислення сучасних релігійних процесів в Україні, що забезпечуватиме поглиблення знань щодо релігійних процесів сьогодення, їх здатності забезпечувати консолідацію суспільства.

4. Завдання (навчальні цілі).

- введення студентів у коло емпіричних та теоретичних проблем, що розкривають зміст понять «релігійність» і «релігія»;
- опрацювання понятійно-категоріального апарату та методологічних підходів щодо вивчення проблем релігійності в сучасному українському суспільстві;
- визначення форм релігійності в сучасному суспільстві;
- ознайомлення з основними сучасними тенденціями розвитку релігійності в українському суспільстві;
- визначення особливостей прояву релігійних процесів в контексті сучасних трансформаційних процесів.

Це спрямовано на формування наступних компетентностей:

- фк18. Вміння аналізувати соціально-політичні процеси і формулювати рекомендації щодо їх регулювання.
- фк21. Здатність здійснювати соціологічне прогнозування політичної поведінки.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	знати характеристику основних теоретичних парадигм, що розкривають зміст поняття «релігійність»	Лекції, семінари, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота, контрольні роботи	10
1.2	знати основні форми релігійності в сучасному суспільстві	Лекції, семінари, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота, контрольні роботи	10
1.3	зміст концепції дослідження релігійності в контексті сучасних суспільних трансформацій	Лекції, семінари, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота, контрольні роботи	20
2.1	аналізувати зміни в функціонуванні релігійності в українському суспільстві	Лекції, семінари, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота, контрольні роботи, індивідуальне дослідне завдання	20

2.2	виявляти та аналізувати тенденції розвитку релігійності в Україні	Лекції, семінари	Групова та індивідуальна робота, контрольні роботи, індивідуальне дослідне завдання	10
3.1	демонструвати навички аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами.	Семінари	Групова та індивідуальна робота	30

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	Програмні результати навчання (назва)					
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	3.1
при24. Аналізувати соціально-політичні процеси, виявляти соціальні напруження та невідповідності програмним цілям політики, формулювати рекомендації.	+	+	+			
при27. Розробляти емпірично обґрунтовані сценарії політичної поведінки, встановлювати умови та ймовірність їх реалізації.				+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольні роботи, РН 1.1., РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1., РН 2.2. – макс. 40 балів/мін.24 бали.
2. Групова та індивідуальна робота, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1, РН 2.2, РН 3.1. – макс. 40 балів/мін. 24 бали.
3. Індивідуальне дослідне завдання, РН 2.1, РН 2.2. – макс. 20 балів/мін. 12 балів.

- підсумкове оцінювання: залік.

Для студентів, які набрали сумарно меншу за критично-розрахунковий мінімум кількість балів – 60 балів, для отримання заліку обов'язковим є виконання індивідуального дослідного завдання та контрольних робіт.

7.2 Організація оцінювання:

1. Контрольна робота 1 з тем 1–3 проводиться на семінарському занятті 3.
2. Контрольна робота 2 з тем 4-5 проводиться на семінарському занятті 5.
3. Групова та індивідуальна робота виконується і оцінюється на семінарських заняттях з тем 1–5 протягом семестру, бали накопичуються.
4. Індивідуальне дослідне завдання виконується в рамках самостійної роботи і презентується на семінарських заняттях 4-5.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ теми	Назви теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1. Теорії релігії та релігійності в соціології				
1.	Класичні та сучасні підходи до розуміння релігії в соціології	2	2	10
2.	Релігійність: соціологічний аналіз. Нові форми релігійності	2	2	10
3.	Секуляризація: класичні та сучасні підходи	2	2	15
2. Тенденції зміни релігійно-конфесійних відносин в сучасних суспільствах				
4.	Типи релігійних організацій та особливості релігійності. Релігійні рухи та релігійні розколи.	2	2	15
5.	Релігія в громадянському суспільстві. Релігія та держава	2	4	18
ВСЬОГО		10	12	68

Загальний обсяг **90 год.** в тому числі:

Лекції – **10 год.**

Семінарські – **12 год.**

Самостійна робота - **68 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Ammerman, N. 2006. *Everyday Religion*. New York: Oxford University Press.
2. Berger, P. 2014. *The Many Altars of Modernity. Towards a Paradigm for Religion in a Pluralist Age*. Boston: Walter de Gruyter.
3. Borgatta, E., ed. *Encyclopedia of Sociology*. New York: Macmillan, 2000.
4. Cranney S. 2013. Do People Who Believe in God Report More Meaning in Their Lives? The Existential Effects of Belief. *Journal for the Scientific Study of Religion*, Vol. 52 (3), 638-646.
5. Davie, G. 2013. *The Sociology of Religion: A Critical Agenda*. London: Sage.
6. Fenn, R. 2009. *Key Thinkers in the Sociology of Religion*. London: Bloomsbury.
7. Furseth, I., Repstad, P. 2016. *An Introduction to the Sociology of Religion: Classical and Contemporary Perspectives*. Aldershot, UK: Taylor & Francis.
8. Day, A. 2020. *Sociology of Religion. Overview and Analysis of Contemporary Religion*. London: Routledge.
9. Dillon, M. 2012. *Handbook of the Sociology of Religion*. Cambridge: Cambridge University Press.
10. Lundskow, G. 2008. *The Sociology of Religion. A Substantive and Transdisciplinary Approach*. London: Sage.
11. Turner, R. 2006. *The Cambridge Dictionary of Sociology*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
12. Weber M. 1993. *The Sociology of Religion*. Boston: Beacon Press.

Додаткова:

1. Alexander, J. 2003. *The Meanings of Social Life: A Cultural Sociology*. New York: Oxford University Press.
2. Bellah, R. 2007. *Habits of the Heart: Individualism and Commitment in American Life*. Berkeley: University of California Press.

3. Berger, P. 2011. *The Sacred Canopy: Elements of a Sociological Theory of Religion*. New York: Open Road Media.
4. Beyer, P. 2006. *Religion in Global Society*. New York: Routledge.
5. Casanova, J. 1994. *Public Religions in the Modern World*. Chicago.
6. Demerath, J. 2001. *Crossing the Gods: World Religions and Worldly Politics*. New Brunswick, N.J.: Rutgers University Press. 284 pp.
7. Grim J. 2011. The Roles of Religions in Activating an Ecological Consciousness. *International Social Science Journal*, Vol. 62, 255-269.
8. Griswold, W. 2008. *Cultures and societies in a changing world*. Thousand Oaks, CA: Pine Forge.
9. Groh, A. 2019. *Theories of Culture*. London: Routledge.
10. Vannini, P. and P. Williams, eds. 2009. *Authenticity in Culture, Self and Society*. Farnham: Ashgate.
11. Williams, R. *The Sociology of Culture*. Chicago: University of Chicago Press, 1995.

10. Додаткові ресурси:

1. Association for the Sociology of Religion <https://www.sociologvofreligion.com/>
2. American Sociological Association <http://www.asanet.org/>
3. European Sociological Association <http://www.europeansociology.org/>
4. International Sociological Association <http://www.isa-sociology.org/>
5. Journal for the Scientific Study of Religion <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/14685906>
6. Religion (the journal) <https://www.tandfonline.com/toc/rrel20/current>
7. The Religious studies project <https://www.religiousstudiesproject.com/>
8. Sociology guide: <https://www.sociologyguide.com>
9. Substantive Religion and the Functionalist Sacred (podcast)
<https://www.religiousstudiesproject.com/podcast/jay-demerath-on/>